

**MIKKELIN SEUDUN
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA**
PL 33, 50101 MIKKELI

PÄÄTÖS 10 / 2021

Maa-aineslain (555/1981)
4 §:n mukaisessa lupa-asiassa.

Päätöksessä on liitteinen
19 sivua.

MAA-AINESLUPA / KAUNISTON KALLIOALUE, HIRVENSALMI

ASIA

Maa-aineslain (555/1981) 4 §:n mukainen päätös maa-ainesten ottamiseen sekä 21 §:n mukainen lupa aloittaa maa-ainesten ottaminen ennen päätöksen lainvoimaisuutta Hirvensalmen kunnan Lahnaniemen kylässä sijaitseville tiloille Vienola (97-408-2-22), Alapesu (97-412-7-10) ja Valtionmaa (97-412-7-26).

Kiinteistön ja ottamisalueen sijainnin osoittava kartta on päätöksen liitteenä.

Ottamisalueen sijaintikoordinaatit (ETRS-TM35FIN):

N: 6826484

E: 496776

HAKIJA

Destia Oy

KIINTEISTÖNOMISTAJA

Hakija omistaa kiinteistön Valtionmaa (7:26).

Kiinteistöt Vienola (2:22) ja Alapesu (7:10) ovat yksityisten henkilöiden omistamia.

Hakija on laatinut vuonna 2010 Vienolan (2:22) kiinteistön omistajan kanssa 20 vuoden pituisen maa-aineksen ostosopimuksen ja vuonna 2012 kiinteistön Alapesu (7:10) omistajan kanssa varastoalueen vuokrasopimuksen, joka päättyy 31.12.2029.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Lupaa haetaan kallion ja moreenin ottamiselle. Maa-ainesten ottaminen on luvanvaraista maa-aineslain 4 §:n perusteella.

Maa-aineslain 7 §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Hirvensalmen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Mikkelin seudun ympäristölautakunta.

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Hakemus on jätetty Lupapisteeseen 8.3.2021.

SELVITYS TOIMINTAA KOSKEVISTA LUVISTA JA KAAVOITUSTILANNE

Lupatilanne

Ottoalue sijaitsee jo yli 20 vuotta ottamistoiminnassa olleella ja aikaisemman luvan mukaisella alueella.

Uutta maa-aineslupaa haetaan nykyisestä maa-ainesluvasta jäljellä olevalle kiviainesmäärälle sekä ottotason syventämiselle osaan aluetta. Hakemuksen mukainen suunnittelualue vastaa voimassa olevaa maa-aineslupaa. Uutta maa-aineslupaa haetaan 31.12.2029 saakka, jolloin varastoalueen vuokrasopimus päättyy. Lisäksi haetaan lupaa aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta.

Hirvensalmen kunnan rakennuslautakunta on myöntänyt ottoalueelle maa-ainesluvan, jonka voimassaolo päättyy 21.10.2021 (Hirvensalmen rakennuslautakunta 13.9.2011 § 62). Maa-aineslupaa varten asetettu vakuus (80 000 €) on voimassa 21.10.2023 saakka.

Mikkelin kaupungin ympäristölautakunta on myöntänyt alueelle toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan kallionlouhinnalle, kivenmurskaukselle ja asfalttiaseman toiminnalle sekä puretun päällysteen, puhtaiden leikkausmaiden ja louheen tilapäistä välivarastointiin ja hyödyntämiseen (Mikkelin kaupungin ympäristölautakunta 26.1.2012 § 14).

Kaavoitus

Alueella on voimassa Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaava (2016), jossa suunnittelualue on merkitty maa-ainestenottoalueeksi (EO 3.310 Jyhnälampi).

Alue sijoittuu Hirvensalmen itäosan rantayleiskaavan (2014) alueelle, mutta oikeusvaikutteisen kaavarajan ulkopuolelle (noin 200 metrin levyinen rantavyöhyke). Kaavassa Kauniston alueella on kaavamerkintä EO-1/M.

Kaavamääräyksen mukaan maa-ainesten ottamisen tulee perustua maa-aineslain mukaiseen ottamissuunnitelmaan ja maa-aineslupaun, jossa määrätään myös alueen jälkihoidosta. Oton päätyttyä alueella noudatetaan M-alueen kaavamääräyksiä. Maa- ja metsätalousalueiden (M) kaavamääräyksessä todetaan, että alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. MRL 72 §:n nojalla alueella on noin 200 metrin syvyisellä keskivedenkorkeuden mukaisella rantavyöhykkeellä muu kuin 72 § 3 mom. rakentaminen kielletty.

TOIMINNAN SIJAINNIN YMPÄRISTÖN TILA, LAATU JA KOHTEET, JOIHIN TOIMINNALLA ON VAIKUTUSTA

Kauniston kallioalue sijaitsee Otavan taajamasta noin 11 kilometriä Hirvensalmen kunnan Lahnaniemen kylässä.

Suunnittelualaue on ollut maa-ainesten ottoalueena 1990 -luvun alusta alkaen. Suunnittelualaueen läheisyyteen sijoittuu useita maa-ainestenottoalueita, joista suurin osa on jo maisemoitu.

Alueen maaperä on kalliota ja hiekkamoreenia. Nykytilanteessa alueen pinnankorkeus vaihtelee välillä +117.3 - +132.0 (Paikkatietoikkuna 15.4.2021).

Hakemuksen mukaan suunnittelualaue ei maisemallisesti merkittävästi erotu ympäristöstään. Toiminnan aloittaminen ei siten aiheuta muutosta alueen käyttöön tai ympäristöön taikka vahingoita koskematonta luontoa. Toiminta ei ole ristiriidassa alueen maankäytön suunnitelmien kanssa.

Hakemuksen mukaan alueen ympäristössä ei ole nykyisen toiminnan johdosta tapahtunut haitallisia muutoksia. Toiminnan merkittävimmät ympäristövaikutukset (melu ja pöly) ovat toiminnanaikaisia, eivät pysyviä.

Alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähimmät pohjavesialueet ovat lännessä noin 1,5 kilometrin etäisyydellä suunnittelualaueesta sijoittuvat Iso Lautharju (muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue) sekä Tikanmäki (vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue).

Lähimmät vesialueet ovat kaakossa noin 500 metrin etäisyydellä sijaitseva Annisenlampi (+106.0) sekä Lahnajärvi (+106.6), joka sijaitsee noin 700 metriä alueelta koilliseen. Lännessä noin 700 metrin etäisyydellä on Säckilampi (+94.8). Etelässä noin kilometrin etäisyydellä sijaitsee Kaihlanen (+104.4).

Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat suunnittelualaueen etelä- ja länsipuolella noin 300 metrin etäisyydellä. Lähimmät käytössä olevat

talusvesikaivot inventoidaan ennen kuin ottaminen ulotetaan pohjavedenpinnan alapuolelle ja selvitetään tarve kaivovesien laatututkimuksille.

Luontoselvitys

Hakemukseen ei ole liitetty luontoselvitystä. Hakemuksen mukaan toiminta ei sijoitu erityisen luonnontilaiselle alueelle eikä toiminnan vaikutusalueella ole suojelu- tai luontoarvoja, joihin toiminnalla olisi vaikutusta. Lähiympäristössä on havupuuvaltaista talousmetsää sekä maa-ainesten ottoalueita.

TOIMINNAN LAAJUUS JA MUUT TOIMINTATIEDOT

Kiinteistöjen yhteenlaskettu pinta-ala on yhteensä noin 80 ha. Suunnittelualueen pinta-ala on 11,40 ha, josta varsinaista ottoaluetta on noin 5,8 ha. Varsinainen ottoalue sijoittuu kiinteistöjen Vienola (2:22) ja Valtionmaa (7:26) alueelle. Kiinteistölle Alapesu (7:10) sijoittuu maa-ainesten varastointialue.

Ottamista jatketaan alueen nykyisistä rintauksista materiaalin käyttötarkoituksen mukaan nykyistä louhosta laajentaen ja syventäen. Hakemuksen mukaiset ottotasot mukailevat pääosin voimassa olevaa maa-aineslupaa pl. pohjavedenpinnan alapuolinen otto. Louhintaa ei suoriteta alle 300 metrin etäisyydellä lähimmistä häiriintyvistä kohteista.

Otettavaksi määräksi on arvioitu 420 000 m³ktr (kalliota noin 380 000 m³ktr ja moreenia noin 40 000 m³ktr). Kokonaismäärästä noin 250 000 m³ktr otetaan Vienolan (2:22) kiinteistöltä ja 170 000 m³ktr Valtionmaan (7:26) kiinteistöltä.

Kokonaismäärästä pohjavedenpinnan alapuolista ottoa on noin 150 000 m³ktr. Kalliota louhintaan pohjavedenpinnan alapuolelta noin 2,5 hehtaarin alueelta noin 7 metrin syvyydeltä.

Kallioulouhe jalostetaan rakennusmateriaaliksi murskaamalla se erikoikoisiksi lajikkeiksi. Moreenista tehdään mursketta tai käytetään jalostamattomana rakentamiseen.

Ottotaso on pohjavedenpinnan yläpuolisessa otossa +117.0. Pohjavedenpinnan alapuolisessa otossa taso on +107.0, jolloin se on noin metrin korkeammalla kuin Annisenlammen vedenpinta ja noin 0,5 metriä ylempänä kuin Lahnajärven vedenpinta. Voimassa olevan maa-aineslupan alin sallittu ottotaso (+117.0) on noin kolme metriä ylempänä kuin Kuppilanvuorentien ali menevän ojan vedenpinnan taso. Vedenpinnan tasoksi ottosuunnitelmassa on arvioitu +114.0.

Pohjaveden laatua seurataan pohjavedenpinnan alapuolisesti kallionoton yhteydessä muodostuvat lammesta. Ottamistoiminnan vaikutuksia pohjaveteen tarkkaillaan tutkimalla pohjavesilammen vedenlaatu niinä vuosina, kun alueella on ottamistoimintaa.

Louhosalueelle kertyvien vesien johtaminen

Hakemuksen mukaan louhosalueelle kertyvä vesi johdetaan Kuppilanvuorentien ali kulkevaan ojaan, jonka vedenpinta on rummun kohdalla +114.0. Oja virtaa Lammistonjoaan, siitä Annisenlampeen ja edelleen Jyhnälammen ja Sahinjoen kautta Kaihlanen -järveen (+104.0).

Annisenlampeen johtava Lammistonjoa sekä Annisenlammesta Jyhnälampeen laskeva oja ovat Hirvensalmen itäosan rantayleiskaavassa rajattu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeäksi alueeksi (luo). Kaavamääräyksen mukaan alueella ei saa rakentaa rakennuksia tai suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka heikentäisivät alueen luontoarvoja.

Louhoksen syventämisen jälkeen louhokseen kertyy sade- ja sulamisvesiä sekä vettä kallion raoista. Hakemuksen mukaan vedenpinta asettuu maksimissaan ojan vedenpinnan tasoon (noin +114.0). Tällöin altaassa on vettä enimmillään noin seitsemän metrin syvyydeltä.

Louhos tyhjennetään sinne kertyneestä vedestä ennen uutta louhintajaksoa pumpaamalla. Pumpattu vesi johdetaan putkella Kuppilanvuorentien ali lähtevään ojaan. Tarvittaessa perataan alueen lähiojia, jottei louhoksesta pumpattava vesi aiheuta vettymishaittaa ympäristöön. Vaihtoehtoisesti veden poistamiseen voidaan käyttää automaattipumppua, joka pitää louhosalueen kuivana.

Ottoalueelle kertyvän veden määrään vaikuttaa vuosittainen sadanta ja kallion rikkonaisuus. Alueelle rakennetaan tarvittaessa laskeutusallas, jonka kautta vedet johdetaan ojaan. Laskeutusaltaan pohjalle kerääntynyt kiintoaines poistetaan tarvittaessa.

Turvallisuus ja liikennejärjestelyt

Ottamistoiminnassa käytetään tavanomaisia maanrakennuskoneita: kaivinkoneita ja pyöräkuormaajia. Maa-aineksen kuljetukset tehdään kuorma-autoilla. Murskauslaitos on siirrettävä, eli laitos tuodaan alueelle jokaista toimintakertaa varten ja viedään pois kunkin urakan päätyttyä.

Hakemuksen mukaan alue pidetään siistinä koko toiminnan ajan. Suunnittelualan ja ottoalueen rajat merkitään maastoon. Alin ottotaso merkitään korkokolmioin ja -merkein siten, että ottamissyvyyttä ja ottamistasoa voidaan ottotoiminnan yhteydessä seurata ja valvoa.

Ottamistoiminnan aikana jyrkät rintaukset suojataan lippusiimalla tai vastaavalla turvallisuuden varmistamiseksi.

Alueelle kuljetaan Merrasmäentieltä erkanevaa Kuppilanvuorentietä pitkin. Asiaton kulku alueelle estetään. Alueen tuloteillä on lukittavat puomit. Työmaa-alueesta varoitetaan kyltein.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma

Hakemukseen on liitetty kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma.

Kiviaineksen ja pintamaiden käsittely tapahtuu ottamisalueella. Pintamaat ovat alueelta lähes kokonaisuudessaan poistettu aiempien lupakausien aikana ja varastoitu ottamisalueen reunoille. Poistettavaa pintamaata on lähinnä alueen eteläosassa. Jäljellä oleva pintamaa varastoidaan toiminta-alueen ulkopuolelle. Ottamisen edetessä pintamaat käytetään alueen maisemointiin. Ottamisalueella mahdollisesti olevat kannot, jotka eivät mene hyötykäyttöön, käytetään alueen jälkihoitoon.

Kaikki pintamaa on peräisin ottamisalueelta. Luonnonmateriaalin varastointi ei aiheuta haitallisia vaikutuksia ympäristöön.

Toiminnassa ei synny ylijäämämateriaalia tai muuta sivukiveä, sillä kaikki käyttökelpoinen kiviaines hyödynnetään.

Jälkihoitotoimenpiteet

Toiminnan päätyttyä kaikki rakennelmat ja laitteet viedään alueelta pois ja alue siistitään. Jälkihoidon tavoitteena on tehdä alueesta turvallinen ihmisille, eläimille ja ympäristölle.

Alueen pohjoisosan aiemmin otettu reunaluiska on osittain luontaisesti taimettunut, joten se jätetään nykyiselleen. Uuden oton osalta reunaluiskat muotoillaan noin 1:2 -kaltevuuteen lukuun ottamatta pohjavesilammen vedenpinnan alapuolista osaa. Pohjavesilammen itäranta muotoillaan virkistyskäyttöön soveltuvaksi matalaksi rannaksi.

Jälkihoitotöiden yhteydessä tehdään kivikko- ja paahdealueita. Paahteisilla alueilla viihtyy useita vaateliaita kasvi- ja hyönteislajeja, jotka eivät menesty muunlaisessa ympäristössä. Alueelle tehtävät luonnonmukaisen kaltaiset kivikot sopivat mm. kettujen ja käärmeiden elinympäristöksi.

Pesimärauha törmäpääskyille varatuissa varastokasoissa turvataan ja on myös mahdollista tehdä alueen jälkihoitotöiden yhteydessä törmäpääskyjen pesintään sopiva hienoainespitoinen luiskaamaton penkka.

Pintamailla tehdään kasvualusta niille osille aluetta, joita ei jätetä kivikko- ja paahdealueiksi. Maisemointia tehdään mahdollisuuksien mukaan jatkuvasti ottamisen yhteydessä, jolloin mm. konetyön kustannukset ovat pienemmät.

Ottamistoiminnan päätyttyä jälkihoidettu metsittynyt ottoalue vähitellen sulautuu ympäröivään maisemaan. Alueen annetaan metsittyä luontaisesti, mutta mikäli luontainen taimettuminen ei lähde alkuun, metsittymistä täydennetään lisäistutuksilla.

Mikäli alueen kaavoitukseen tai muuhun maankäytön suunnitteluun tulee oleellisia muutoksia luvan aikana, jälkihoitosuunnitelma päivitetään muutosten mukaiseksi ottamistoiminnan loppuvaiheessa.

ASIAN KÄSITTELY

Kuuluttaminen

Hakemuksesta on kuulutettu Hirvensalmen kunnan verkkosivuilla ja osoitteessa www.julkipano.fi 22.3. – 27.4.2021 välisenä aikana. Lähikiinteistöjen haltijoille (10 kpl) on lähetetty tieto lupahakemuksen vireilläolosta kirjeenä. Asiakirjat ovat olleet nähtävillä kuulutusaikana Mikkelin seudun ympäristöpalveluiden toimipaikassa.

Muistutukset

Hakemuksen johdosta ei jätetty muistutuksia.

Lausunnot

Hakemuksesta pyydettiin lausunnot Etelä-Savon ELY-keskukselta, terveysvalvonnalta ja Hirvensalmen kunnalta.

ELY-keskus toteaa 22.4.2021 antamassa lausunnossaan, että ELY-keskuksella ei ole lausuttavaa hakemuksesta.

Terveysvalvonta toteaa 28.4.2021 antamassa lausunnossaan, että terveysvalvonnan näkemyksen mukaan ottotoiminnan vieminen pohjavedenpinnan alapuolelle ei saa aiheuttaa riskiä asuinkiinteistöjen talousveden laadulle tai sen riittävyydelle. Kaivovesien laatu on selvitettävä ennen kuin maa-aineksia otetaan pohjaveden pinnan alapuolelta. Talousveden laatua ja riittävyyttä on seurattava myös ottotoiminnan aikana. Muuten toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu terveyshaittaa. Ottotoiminnasta on jo syntynyt alueelle kalliorintauksia, jotka estävät tehokkaasti melun leviämistä.

Hirvensalmen kunnan tekninen toimi toteaa 4.6.2021 antamassa lausunnossaan, että alueella on kaavamerkintä EO-1/M. Maa-ainesten ottamisen tulee perustua maa-aineslain mukaiseen ottamissuunnitelmaan ja maa-aineslupaan, jossa määrätään myös alueen jälkihoidosta. Oton päätyttyä alueella tulee noudattaa M-alueen kaavamääräyksiä.

Hakijan vastine

Hakijalle on varattu mahdollisuus antaa vastineensa lausunnoista. Hakija on antanut vastineen 28.4.2021. Hakija esittää, että lähimpien kiinteistöjen kaivovesien laatututkimukset tehdään ennen kuin kalliota otetaan pohjavedenpinnan alapuolelta ja jatkossa niinä vuosina, kun alueella on pohjavedenpinnan alapuolista ottoa. Hirvensalmen kunnan lausunnon osalta hakija on todennut 7.6.2021, ettei sillä ole tarvetta antaa lausunnosta vastinetta.

Tarkastus

Ympäristöpalvelut on suorittanut alueelle tarkastuksen 4.5.2021.

YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN RATKAISU

Ympäristölautakunta on tarkastanut maa-aineslupahakemuksen ja siitä annetut lausunnot.

Ympäristölautakunta myöntää Destia Oy:lle maa-aineslain 4 §:n mukaisen maa-ainesten ottamisluvan sekä 21 §:n mukaisen luvan aloittaa toiminta ennen päätöksen lainvoimaisuutta Hirvensalmen Lahnaniemessä sijaitseville tiloille Vienola (97-408-2-22), Alapesu (97-412-7-10) ja Valtionmaa (97-412-7-26) edellyttäen, että toimet toteutetaan ja ylläpidetään hakemuksessa esitettyjen tietojen mukaisesti ja toiminnassa noudatetaan seuraavia lupamääräyksiä:

1. Luvassa määrätty vakuus tulee olla asetettuna ennen ottamisen jatkamista.
2. Ottoalueelta, jonka tulee olla merkittynä maastoon ennen ottamisen aloittamista, saa ottaa kalliota ja moreenia suunnitelman mukaan rajatulta 5,8 ha alueelta enintään 420 000 m³ktr.
3. Alin ottotaso pohjavedenpinnan yläpuolisessa otossa on +117.0 (N2000). Alin ottotaso pohjavedenpinnan alapuolisessa otossa on enintään +107.0 (N2000). Pohjavesialtaan keskisyvyudeksi tulee muodostua kuitenkin vähintään 3 – 5 metriä.

4. Korkomerkit (N2000) tulee merkitä maastoon ennen toiminnan jatkamista siten, että ne ovat alueella työskentelevien nähtävissä.
5. Toiminnanharjoittajan tulee tutkia lähimpien talousvesikaivojen vedenkorkeus ja -laatu (laaja talousvesitutkimus) ennen kuin ottaminen ulotetaan pohjavedenpinnan alapuolelle. Tämän jälkeen lähimpien talousvesikaivojen vedenkorkeus- ja laatu tulee tutkia vastaavalla tavalla niinä vuosina, kun alueella on pohjavedenpinnan alapuolista ottoa.

Toiminnanharjoittajan tulee tarkkailla ja tutkia pohjavedenlaatua pohjavesilammikosta ensimmäisen kerran, kun muodostuneen pohjavesilammikon pohja on syvimmillään ulotettu suunnitellulle korkotasolle. Pohjavesilammikosta tulee ottaa näytteet niinä vuosina, kun alueella on toimintaa.

Pohjavedestä tutkittavat analyysit ovat haju, maku, sameus, väri, pH, happi, COD_{Mn}, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset ja E.coli bakteerit.

Pohjavesilammen pinnankorkeutta tulee tarkkailla vuosittain. Tarkkailutulokset tulee toimittaa Ympäristöpalveluille.

6. Alueen vesitalous tulee suunnitella ja hoitaa siten, etteivät toiminta-alueelta tulevien pohjavesilammen vesien tai kastelu-, sade- ja sulamisvesien mukana kulkeutuvat kiintoaineet pääse suoraan ympäristön ojiin tai muihin pintavesiin. Vesien johtaminen ei saa heikentää Annisenlammen, Jyhnälammen tai niihin johtavien luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiksi merkittyjen ojien ja niiden lähiympäristöjen luontoarvoja.

Alueelle tulee rakentaa vähintään yksi laskeutusallas, jonka kautta louhoksesta poistettavat vedet tulee johtaa hallitusti Kuppilanvuorentien ali lähtevään ojaan. Laskeutusaltaan pohjalle kertyvän kiintoaineksen määrää tulee seurata. Kiintoaines tulee poistaa tarvittaessa.

Louhokselta pumpattavien vesien poisjohtamiseen käytettävät ojat on tarkistettava ennen louhosvesien pumppaamisen aloittamista. Tarvittaessa muut kuin luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiksi alueiksi merkityt ojat tulee perata siten, ettei vesien johtamisesta aiheudu ympäristön vettymistä tai muuta haittaa.

7. Ottamistoiminnan aikana alueelle muodostuvat jyrkät reunat tulee suojata / merkitä varoitusmerkinnöin ja -nauhoin putoamisvaaran ehkäisemiseksi.

Lopullisessa tilanteessa alueen reunat tulee ensisijaisesti luiskata siten, että ne ovat turvallisia. Mikäli koko aluetta ei perustellusta syystä saada luiskattua turvalliseksi, tulee yli kolme metriä korkeiden jyrkänteiden päälle asentaa korroosiosuojatut suoja-aidat ja asianmukaiset varoitusmerkinnät.

8. Ottamisalueella ei saa säilyttää polttoaineita tai muita öljytuotteita, eikä suorittaa koneiden korjaus- ja huoltotöitä ilman pakottavaa tarvetta. Aluetta ei saa käyttää romujen tai muun jätteen varastona. Alue on siistittävä jokaisen toimintajakson jälkeen. Maa-ainesten ottamisessa syntyvä jäte on hyödynnettävä alueella tai kuljetettava alueen ulkopuolelle hyödynnettäväksi.
9. Mikäli öljyä tai muuta pohjavedelle haitallista ainetta pääsee maaperään tai pintavesiin, luvan haltijan tulee ryhtyä tarpeellisiin toimiin haitan poistamiseksi ja tarvittaessa vahingosta tulee ilmoittaa pelastuslaitokselle. Kaikista alueella tapahtuvista ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavista vahingoista on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.
10. Maa-ainesluvan haltijan on ilmoitettava valvontaviranomaiselle vuosittain edellisenä vuonna otetun maa-aineksen määrä ja laatu tammikuun loppuun mennessä. Ilmoitus tulee tehdä valtakunnalliseen NOTTO -rekisteriin rekisterinpitäjän erikseen antamien ohjeiden mukaisesti.
11. Jälkihoitotoimenpiteet tulee tehdä ottosuunnitelmassa esitetyllä tavalla. Luvan haltijan tulee esittää valvovalle viranomaiselle tarkka suunnitelma jälkihoitotoimenpiteiden suorittamisesta ennen luvan voimassaolon päättymistä ja alueen viimeistelyä. Suunnitelmassa tulee esittää tarkat tiedot mm. metsitystojenpiteistä, alueen turvallisuuden varmistamisesta, muodostuvan pohjavesilammen syvyydestä ja laajuudesta sekä mahdollisesta jatkotarkkailusta. Maisemointi tulee käynnistää viranomaisen hyväksymällä tavalla vaiheittain jo työn aikana sitä mukaa, kun ottamistoiminta etenee lopulliseen asemaansa.
12. Mikäli lupa maa-ainesten ottamiseen siirretään toiselle, on siirrosta viipymättä ilmoitettava lupaviranomaiselle. Luvanhaltija vastaa lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen. Mikäli luvan haltija menee konkurssiin ja pesä jatkaa ottotoimintaa, tulee siitä tehdä ilmoitus lupaviranomaiselle tai siirtää lupa kuuden (6) kuukauden kuluttua konkurssin alkamisesta toiselle haltijalle. Ellei ilmoitusta tai siirtoa ole tehty, lupa raukeaa ja viranomainen teettää tarpeelliseksi katsomansa jälkihoitotyöt käyttämällä vakuutta.

Vakuus jälkihoitovelvoitteiden suorittamisesta

Hakijan on asetettava **21 600 euron** vakuus jälkihoitovelvoitteiden suorittamisesta. Vakuuden tulee olla voimassa 31.12.2030 asti tai siihen saakka, kunnes alue on maisemoitu ja lopputarkastettu.

Vanha vakuus voidaan vapauttaa, kun uusi vakuus on asetettu.

Lupaviranomainen voi erityisestä syystä määrätä lisävakuuden asettamisesta, mikäli vakuuden ei voida katsoa olevan riittävä lupamääräyksessä 11 tarkoitettujen toimenpiteiden suorittamiseksi.

Valvontaviranomainen palauttaa vakuuden hakijalle, kun ottamisalue on lopputarkastuksessa katsottu hyväksyttävästi maisemoiduksi ja jälkihoidetuksi. Mikäli jälkihoitoa ei hyväksytä ja luvanhaltija ei määräyksestä huolimatta hoida jälkihoitovelvoitetta, ympäristönsuojeluviranomainen voi teettää tarpeelliseksi katsomansa työt käyttämällä hakijan asettamaa vakuutta.

Päätöksen noudattaminen muutoksenhausta huolimatta

Ympäristölautakunta määrää luvan hakijan pyynnöstä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen.

Kyseessä on olemassa olevan toiminnan jatkaminen.

Hakijan tulee esittää 2 000 euron vakuus päätöksen kumoamisen tai luvan muuttamisen varalta.

Vakuusohje

Asetettavan vakuuden tulee olla päätöksen liitteenä olevan vakuusohjeen mukainen (Mikkelin seudun ympäristölautakunta 22.1.2020 § 5).

Luvan voimassaolo

Luvan viimeinen voimassaolopäivä on hakemuksen mukaisesti 31.12.2029.

Ottotoiminta tulee lopettaa ja alueen tulee olla maisemoitu 31.12.2029 mennessä.

Toiminnan olennaisille muutoksille tulee hakea uusi lupa.

MAKSUT

Lupahakemuksen käsittelystä peritään **4 510 euroa**.

Luvanhaltijalta peritään vuosittain valvontamaksua kulloinkin voimassa olevan taksan mukaisesti. Lisäksi lupaviranomainen voi periä maksua luvan voimassaoloaikana tehdystä ottamissuunnitelman muutoksesta, vakuuden muuttamisesta, pakkokeinopäätöksestä ja haltijanvaihdosta.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset

Maa-aineslain 6 §:n mukaan lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Alueella, jossa on voimassa toimenpiderajoitus yleiskaavan tai asemakaavan laatimista tai muuttamista varten, lupa voidaan myöntää, jollei ottaminen tuota huomattavaa haittaa kaavan laatimiselle tai muuttamiselle, turmele kaupunki- tai maisemakuvaa eikä muutenkaan ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa.

Maa-aineslain 3 §:n mukaan aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu:

1. kauniin maisemakuvan turmeltumista;
2. luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista;
3. huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai
4. tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen laadun tai antoisuuden vaarantuminen jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Toimittaessa hakemuksen sekä tässä luvassa annettujen määräysten mukaisesti, toiminnan ei katsota olevan ristiriidassa em. luvan myöntämisen edellytysten kanssa, joten lupa maa-ainesten ottamiselle voidaan myöntää.

Alueen kaavoitus ei aseta esteitä luvan myöntämislle.

Yleiset perustelut lupapäätökselle

Lupaa kyseiselle alueelle haetaan voimassa olevan maa-ainesluvan jäljellä olevan kiviainesmäärän ottamiselle sekä ottotason syventämiselle osaan aluetta. Ottamistoiminta alueella on kesken ja lupaa haetaan ottamisen loppuunsaattamiseksi. Ottoalue ei laajene aiemmassa maa-ainesluvassa hyväksytystä ottoalueesta.

Alue ei ole luokitellulla pohjavesialueella eikä luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaalla alueella. Alueella ei ole tiedossa

olevia erityisiä luonnonesiintymiä. Pohjaveden alapuolisella otolla ei ennalta arvioiden ole merkittäviä vaikutuksia pohjaveden määrään, laatuun tai virtaussuuntiin.

Hakemuksen liitteenä oleva ottamissuunnitelma täyttää pääosin ne vaatimukset, jotka sille on asetettu maa-ainesasetuksen 2 §:ssä.

Alueen jälkihoidon kustannuksia ei ollut esitetty ottamissuunnitelmassa, joten vakuus on laskettu pinta-alaperusteisesti voimassa olevan maa-ainestaksan mukaisesti.

Maa-aineslain 3 §:n 2 mom. mukaan alueella, jossa on voimassa oikeusvaikutteinen yleiskaava, on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa. Kauniston alue on merkitty maakuntakaavassa EO-alueeksi. Hirvensalmen itäosan rantayleiskaavan oikeusvaikutteisen yleiskaavan rajaus ei ulotu Kauniston alueelle, mutta kaavamääräykset (EO-1/M) sekä Hirvensalmen kunnan lausunto on otettu huomioon päätöksen sisällössä. Kaavoitus ei lähtökohtaisesti aseta estettä sille, että alueelle jää lopputilanteessa pohjavesilammikko. Alueen riittävä metsittyminen varmistetaan mm. siten, että luvanhaltijaa veloitetaan esittämään tarkempi maisemointisuunnitelma ennen toiminnan päättymistä.

Hakemuksen johdosta ei ole annettu muistutuksia.

Etelä-Savon ELY-keskuksella ei ollut lausuttavaa hakemuksesta. Terveysvalvonnan ja Hirvensalmen kunnan lausunnot on otettu huomioon päätöksen valmistelussa. Kun otetaan huomioon ottosuunnitelmassa ja hakijan vastineessa esitetyt pohjaveden sekä lähimpien talousvesikaivojen tarkkailusuunnitelmat, voidaan maa-aineslupa myöntää myös pohjaveden alaiselle otolle. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei toiminnasta ennalta arvioiden aiheudu maa-aineslain 3 §:ssä tarkoitettuja seurauksia. Toiminta ei sijoitu vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueelle.

Lupamääräysten perustelut

Maa-aineslain 11 §:n mukaan aineiden ottamista koskevaan lupaan on liitettävä määräykset siitä, mitä hakijan on noudatettava hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi, jolleivät sanotut seikat käy ilmi ottamissuunnitelmasta.

Maa-ainesasetuksen (VNA maa-ainesten ottamisesta 926/2005) 6 §:n mukaisesti lupapäätöksestä tulee käydä ilmi tarvittavat määräykset ottamistoiminnan ja sen vaikutusten tarkkailusta sekä muista valvonnan kannalta tarpeellisista toimenpiteistä, jos sanotut seikat eivät käy ilmi ottamissuunnitelmasta.

Lupamääräys 1. Vakuuden tulee olla asetettuna viimeistään ennen maa-ainesten ottamisen jatkamista. Vanha vakuus voidaan vapauttaa, kun uusi on asetettu.

Lupamääräys 2. Ottamisalueen merkitsemisellä maastoon varmistetaan, että ottaminen tapahtuu hakemuksessa esitetyn mukaisesti.

Lupamääräys 3. Määräyksellä varmistetaan, että ottamissuunnitelmassa esitettyä ottotasoa ei aliteta. Lisäksi määräyksellä varmistetaan, että muodostuvan pohjavesialtaan syvyys on sellainen, että sen vedenlaatu pysyy hyvänä ja vakaana.

Lupamääräys 4. Korkomerkkien avulla maanpinnan tasot ovat luettavissa maastossa.

Lupamääräys 5. Määräyksellä pyritään varmistamaan, että toiminnanharjoittaja seuraa ottamistoiminnan vaikutuksia pohjaveden laatuun ja korkeusasemaan. Lisäksi määräyksellä turvataan lähimpien käytössä olevien talousvesikaivojen vedenlaatu ja riittävyys terveysturvallisuuden lausunnossa edellyttämällä tavalla.

Lupamääräys 6. Määräyksellä pyritään varmistamaan, ettei toiminta-alueelta tulevien vesien mukana kulkeudu kiintoainesta lähimpiin ojiin tai muihin pintavesiin. Lisäksi määräyksellä pyritään ehkäisemään ottoalueen vesien hallitsematonta johtamista ympäristöön, mistä voisi aiheuttaa lähiympäristön vettymistä. Ojien mahdolliseen perkaukseen tulee olla maanomistajan suostumus. Lisäksi määräyksellä huomioidaan Hirvensalmen itäosan rantayleiskaavassa luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiksi alueiksi merkityt ojat ja lammet. Louhosvesien johtaminen ei saa aiheuttaa kaavan vastaisia seurauksia ko. luo-alueilla. Määräyksen antamisella varmistetaan, että toiminnasta ei aiheudu ympäristön liiallista vettymistä ja että saostusallas estää kiintoaineksen kulkeutumisen ojiin ja lampiin.

Lupamääräys 7. Toiminnanharjoittaja vastaa alueen turvallisuudesta. Määräyksellä varmistetaan, ettei toiminnasta aiheudu vaaraa tai turvallisuusriskiä alueella tai sen ulkopuolella liikkuville ihmisille tai eläimille. Lisäksi määräys varmistaa, että alueen maisemoinnissa huomioidaan rintausten riittävä loivennus.

Lupamääräys 8. Määräyksellä pyritään varmistamaan ottoalueen siisteys ja turvallisuus. Maa-ainesten ottamispaikat eivät sovellu romujen tai muiden jätteiden säilyttämiseen tai työkoneiden huoltamiseen. Ottamisalueelle muodostuva pohjavesilampi lisää pohjaveden pilaantumisen riskiä. Öljytuotteiden säilyttäminen maa-ainestenottopaikalla edellyttää, että luvanhaltija laatii kemikaalivahingon torjuntasuunnitelman työnaikaisen

öljy- tai kemikaalivahingon varalta. Suunnitelman avulla varaudutaan mahdollisiin öljyvahinkoihin.

Lupamääräys 9. Mikäli ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava vahinko tapahtuu, toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä toimenpiteisiin ja tiedotettava asiasta viranomaisia, jotta pilaantuminen ei leviä ja jo tapahtunut vahinko voidaan korjata.

Lupamääräys 10. Ottamistietojen ilmoittaminen on tarpeen luvan valvontaa varten ja se palvelee myös mm. tilastointia.

Lupamääräys 11. Alueen lopputilanteessa alueelle muodostuu pohjavesilammikko, jonka itäranta muotoillaan virkistyskäyttöön soveltuvaksi matalaksi rannaksi. Muutoin alueen loppukäyttönä on metsätalous. Ottoalueen on oltava lopputarkastuksessa siisti ja muotoilultaan valmis ja turvallinen loppukäyttöä varten. Lupamääräyksessä huomioidaan Hirvensalmen kunnan antama lausunto, jonka mukaan alueella tulee noudattaa M-alueen kaavamääräyksiä. Tarkemman maisemointisuunnitelman esittäminen varmistaa, että alueen maisemointi toteutetaan siten, että esimerkiksi alueen virkistyskäyttäjille ei aiheudu vaaraa alueella liikkumisesta. Luvan mukaisen toiminnan päättymisen jälkeen alueen turvallisuudesta vastaa kiinteistönomistaja. Lisäksi suunnitelmassa tulee esittää, kuinka pohjavesilammen ympäröivän alueen metsittyminen varmistetaan. Suunnitelmaan tulee liittää selostus toteutettavista toimista sekä karttaliite.

Lupamääräys 12. Haltijanvaihdoksesta tulee ilmoittaa välittömästi valvovalle viranomaiselle, koska haltijanvaihdos vaatii viranomaisen hyväksynnän. Myös konkurssista tulee ilmoittaa välittömästi, jotta viranomaisen voi arvioida ottamisalueen lopettamisen edellyttämät jälkihoitotyöt, mikäli haltijanvaihdosta ei tehdä ja konkurssipesä ei jatka ottamistoimintaa.

Lupamääräyksillä ja niiden noudattamisella pyritään siihen, että toiminnasta aiheutuva haitta lähikiinteistöille on mahdollisimman pieni.

Maa-ainelain 9 §:ssä todetaan ottajan korvausvelvollisuudesta seuraavaa: Jos aineiden ottaminen alentaa viereisen tai lähistöllä sijaitsevan kiinteistön arvoa tai aiheuttaa muuta sellaista vahinkoa tai haittaa kiinteistön käyttämiselle, mitä ei ole pidettävä vähäisenä, on kiinteistön omistajalla tai haltijalla oikeus saada aineiden ottajalta täysi korvaus haitasta, joka aineiden ottamisesta hänelle aiheutuu. Korvausta on vaadittava viiden vuoden kuluessa vahingon tai haitan aiheutumisesta. Jollei korvauksesta sovita, kysymys oikeudesta korvaukseen ratkaistaan ja korvaus määrätään kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annettua lakia noudattaen toimituksessa, jota haetaan Maanmittauslaitokselta.

Naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista.

Luvassa määrätty vakuus jälkihoitovelvoitteiden suorittamisesta perustuu Mikkelin seudun ympäristöpalveluiden maa-aineslain mukaisten viranomaistehtävien maksutaksaan (2020). Taksassa siistimis- ja tasauskustannusten laskentaperuste metsämaa-alueilla on 3 000 €/ha + 0,01 €/k-m³. Maisemoituna ottoalue jää luontaisesti metsittymään metsämaaksi, joten ottoalueelta ei vaadita vakuutta metsityskustannusten osalta. Vakuuden määrä on näin ollen 5,8 ha x 3 000 €/ha + 0,01 € x 420 000 k-m³ = 21 600 €.

Lupahakemuksen käsittelymaksu perustuu myös maa-aineslain mukaisten viranomaistehtävien maksutaksaan (2020). Taksan 2.1 kohdan mukaan ottamissuunnitelmaa kohti peritään 480 € ja suunnitellun otettavan maa-ainesmäärän tilavuuden mukaan 0,009 €/k-m³. Lisäksi naapurin tai asianosaisten kuuleminen maksaa 50 euroa + 20 euroa/kuultava, kuitenkin enintään 250 €. Kuulemiskirjeitä lähetettiin 10 kpl, joten luvan hinnaksi tulee 480 € + 0,009 €/k-m³ x 420 000 k-m³ + 250 € = 4 260 €.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-aineslaki (555/1981): 1 § (Lain soveltamisala), 3 § (Ainesten ottamisen rajoitukset), 4 § (Luvanvaraisuus), 5 § (Ottamissuunnitelma), 5 a § (Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma), 6 § (Luvan myöntämisen edellytykset), 7 § (Lupaviranomainen ja lausunnot), 10 § (Luvan voimassaolo), 11 § (Lupamääräykset), 12 § (Vakuuden antaminen), 13 § (Kuuleminen), 13 a § (Luvan velvoitteista vapauttaminen), 14 § (Valvontaviranomainen ja hallintopakkoasia), 19 § (Päätöksen julkipano), 20 § (Muutoksenhaku), 20 a § (Valitusoikeus), 21 § (Lainvoimaa vailla olevan päätöksen noudattaminen), 23 § (Valvontamaksu ja valtion avustus), 23 a § (Ilmoittamisvelvollisuus), 23 b § (Tietojärjestelmä).

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005): 1 § (Maa-ainesluvan hakeminen), 2 § (Ottamissuunnitelma), 3 § (Kuuleminen), 4 § (Lausunnot), 6 § (Lupapäätöksen sisältö), 7 § (Tarkastusmenettely), 8 § (Toimenpiteet maa-ainesluvan voimassaolon aikana), 9 § (Maa-aineslain mukaiset ilmoitukset).

Ympäristönsuojelulaki (527/2014): 7 § (Velvollisuus ehkäistä ja rajoittaa ympäristön pilaantumista), 17 § (Pohjaveden pilaamiskielto)

Eräistä naapuruussuhteista annettu laki (26/1920): 17 §, 18 §

Jätelaki (646/2011): 72 § (Roskaamiskielto)

Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (190/2013)

Mikkelin seudun ympäristölautakunnan hyväksymä maa-aineslain mukaisten viranomaistehtävien maksutaksa (Mikkelin seudun ympäristölautakunta 22.1.2020 § 5)

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa antopäivästä antopäivää lukuun ottamatta. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta. Valitusoikeus lupapäätöksestä on luvan hakijalla, kunnan jäsenellä ja niillä, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä niillä viranomaisilla, joiden tehtävänä on valvoa asiassa yleistä etua. Valitusosoitus on liitteenä.

PÄÄTÖKSEN ANTAMINEN

Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella (YSL 85 §).

Hanna Pasonen
ympäristöpäällikkö

PÄÄTÖKSEN TIEDOKSI ANTAMINEN

Päätös Hakijalle

Tiedoksi Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Kirjaamo / Ympäristönsuojelu ja vesien hoito -yksikkö, Jääkärintie 14, 50100 Mikkelä, kirjaamo.etela-savo(at)ely-keskus.fi

Päätöksestä ilmoitetaan niille, joille on annettu erikseen tieto hakemuksesta (10 kpl).

Tieto päätöksestä julkaistaan Mikkelin kaupungin ja Hirvensalmen kunnan verkkosivulla sekä Lupapisteen Julkipano-sivustolla (www.julkipano.fi).

